

ROMANIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DECIZIA nr.613

Dosar nr.1768/2/2012

Ședința publică de la 11 februarie 2014

Președinte:	Doina Duican	- judecător
	Rodica Voicu	- judecător
	Luiza Maria Păun	- judecător
	Georgiana Vlad	- Magistrat asistent

S-a luat în examinare recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva Sentinței nr. 3647 din 30 mai 2012 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal făcut în ședință publică, se prezintă recurentul – reclamant Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, prin consilier juridic [REDACTED], precum și intimatul – pârât Lupșa Dorel, personal.

Procedura legal îndeplinită.

Se prezintă referatul cauzei, magistratul – asistent arătând că recursul este declarat și motivat în termenul prevăzut de art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, fiind scutit de plata taxei judiciare de timbru și timbru judiciar.

Înalta Curte, constatând că nu mai sunt chestiuni prealabile de discutat, acordă cuvântul părților prezente asupra recursului declarat în cauză.

Recurentul – reclamant, prin consilier juridic, solicită admiterea recursului și modificarea hotărârii instanței de fond, în sensul admiterii acțiunii, pentru motivele arătate în cererea de recurs, susținând în esență că sunt îndeplinite condițiile legale pentru admiterea cererii.

Intimatul – pârât, având cuvântul, solicită respingerea recursului ca nefondat și menținerea hotărârii primei instanțe, ca fiind legală și temeinică, susținând în esență că din niciuna din cele trei fapte la care face referire CNSAS nu rezultă că ar fi incriminat vreo persoană.

În afara faptului că informațiile furnizate vizau fapte de notorietate, a încercat chiar să protejeze acele persoane.

Mai susține că el însuși a fost victima securității, pentru că provenea dintr-o familie de creștini evanghelici și arată că la Revoluția din 1989 și-a riscat viața.

Înalta Curte, în temeiul dispozițiilor art. 150 din Codul de procedură civilă, reține cauza spre soluționare.

ÎNALTA CURTE,

Asupra recursului de față;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Circumstanțele cauzei. Obiectul cererii

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a VIII- a contencios administrativ și fiscal, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a solicitat constatarea calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul Lupșa Dorel, născut la 11.09.1960 în Huedin, fiul lui Simion și Măria, domiciliat în municipiul Cluj-Napoca, str.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că verificarea pârâtului, sub aspectul colaborării sau apartenenței la Securitate, a fost inițiată ca urmare a cererii nr. P7031/10/25.05.2010 formulată de Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor, pârâtul fiind deținător al titlului de luptător pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că, potrivit Notei de Constatare nr. D.I./I/1028/12.05.2011, pârâtul a informat Securitatea, sub acoperirea numelor conspirative „Memed”, „Romică” și „Romică Mociran”, în mai multe rânduri, despre

atitudini și activități potrivnice regimului comunist, notele informative trezind interesul ofițerilor de Securitate care au dispus imediat efectuarea unor verificări suplimentare cu privire la cazurile semnalate.

Astfel, a arătat că prin nota furnizată Securității la 13.04.1977, pârâțul informa că unii colegi ai săi au biblii și poartă discuții pe teme religioase încercând să atragă și alți elevi.

Prin nota furnizată Securității la 17.01.1980, pârâțul informa despre o persoană care aderase la un cult religios persecutat de regimul comunist că „face vizite la un alt iehovist care locuiește pe strada[...] pe numele V. I.”.

De asemenea, prin nota furnizată Securității la 20.11.1979 pârâțul informa despre o persoană care se arăta sceptic față de hotărârile pe care conducătorii regimului comunist urmau să le ia la Congresul al XII-lea al Partidului Comunist.

Reclamantul a arătat că persoanele care, înainte de 1990, aderau la grupări religioase neagreate de regimul comunist își asumau riscuri importante.

Pe lângă permanenta supraveghere din partea autorităților represive și dincolo de piedicile puse în calea practicării religiei, aderenților acestor grupări le era îngădit accesul la anumite funcții sau nu li se permitea exercitarea anumitor profesii. Persoanele despre care autoritățile aflau (sau în legătură cu care existau indicii) că fac parte din aceste grupări erau marginalizate în societate.

În ceea ce privește a doua condiție de fond, reclamantul a apreciat că aceasta este îndeplinită, întrucât este exclus ca pârâțul să nu fi realizat faptul că, odată ce furniza astfel de informații, asupra celor la care se referea în delatiunile sale urma, cel mai probabil, să se desfășoare o acțiune de investigare din partea Securității. Or, această acțiune de investigare presupunea cel puțin încălcarea dreptului la viață privată (prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice și de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului), prin căutarea și

obținerea de noi informații despre cel urmărit, fără acordul acestuia.

Pârâtul a formulat întâmpinare, solicitând respingerea acțiunii ca neîntemeiată, susținând că nu a colaborat niciodată cu securitatea în adevăratul sens al cuvântului, întrucât nu i-a căutat niciodată să le furnizeze vreo informație, notă, etc., nu a fost niciodată în sediul securității, nu a beneficiat niciodată de folos material din partea securității, nu a beneficiat de pașaport, nu a avut niciun avantaj profesional.

Hotărârea instanței de fond

Prin sentința nr. 3647 din 30 mai 2012, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a respins acțiunea formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Lupșa Dorel, ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut că prima condiție prevăzută de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 nu este îndeplinită, întrucât informațiile furnizate de pârât nu vizează atitudini sau activități potrivnice regimului comunist.

Astfel, în ceea ce privește informația referitoare la faptul că elevii au biblie și poartă discuții pe teme religioase, prima instanță a constatat că aceasta, dincolo de gradul ridicat de generalitate care face să nu poată fi individualizate persoanele care au purtat discuțiile respective, nu denunță o atitudine potrivnică regimului comunist, întrucât nu se referă la critici ale regimului, nu este o discuție pe teme politice, simplul fapt de a deține o biblie sau de a discuta pe teme religioase neputând fi considerat, în sine, o atitudine potrivnică regimului totalitar.

În ceea ce privește informația referitoare la persoana care aderase la cultul religios iehovist, Curtea de apel a reținut, pe de o parte, că, așa cum rezultă din înscrisurile dosarului, aceasta era o informație deja cunoscută de Securitate, iar pe de altă parte, că informația nu viza denunțarea apartenenței la acest cult religios, ci

faptul că persoana respectivă vizita o persoană care făcea parte din același cult.

Referitor la nota furnizată Securității la data de 20.11.1979, judecătorul fondului a constatat că afirmația la care se referă este neutră și nu poate fi considerată o critică la adresa regimului comunist sau o atitudine potrivnică acestui regim.

Așadar, nefiind îndeplinită prima condiție prevăzută de lege pentru constatarea calității de colaborator al Securității, în sensul că, prin informațiile furnizate de pârât, nu se denunță activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar, instanța de fond a reținut că este de prisos analizarea celei de-a doua condiții, având în vedere că aceste condiții trebuie îndeplinite cumulativ.

Recursul

Împotriva acestei sentințe a formulat recurs reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

În motivarea cererii de recurs în esență, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a arătat următoarele:

-Este îndeplinită atât prima condiție de fond, cu privire la denunțarea unor atitudini potrivnice regimului comunist, cât și cea de a doua condiție, referitoare la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale.

Este demonstrată prima condiție pusă de legiuitor (art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008) pentru reținerea calității de colaborator al Securității: furnizarea de informații despre atitudini sau acțiuni potrivnice regimului comunist.

Denunțarea apartenenței la grupări religioase neagreate de regimul comunist nu poate fi calificată altfel.

Este cunoscut faptul că regimul comunist încerca să descurajeze și să limiteze prin toate mijloacele practicarea religiei. Principalele victime ale acestei politici erau cultele minoritare (neagreate de regim), în primul rând cele care nu se bucurau de o recunoaștere oficială. Aceste culte nu își puteau promova nestingherit mesajele.

Persoanele care, înainte de 1990, aderau la grupări religioase neagreate de regimul comunist își asumau riscuri importante. Pe lângă permanenta supraveghere din partea autorităților represive și dincolo de piedicile puse în calea practicării religiei, aderenților acestor grupări le era îngădit accesul la anumite funcții sau nu li se permitea exercitarea anumitor profesii. Persoanele despre care autoritățile aflau (sau în legătură cu care existau indicii) că fac parte din aceste grupări erau marginalizate în societate.

-A doua condiție de fond se referă la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale (și nu neapărat încălcarea propriu-zisă a acestor drepturi) - în sensul că pârâtul putea și trebuia să conștientizeze posibilele urmări ale informațiilor furnizate. Și această condiție este îndeplinită, întrucât este exclus ca pârâtul să nu fi realizat faptul că, odată ce furniza astfel de informații, asupra celor la care se referea în delatările sale urma, cel mai probabil, să se desfășoare o acțiune de investigare din partea Securității.

Prima instanță a respins acțiunea, aplicând eronat definiția legală a noțiunii de colaborator al Securității (în cuprinsul art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008)

-Prima instanță a reținut că „în ceea ce privește informația referitoare la faptul că elevii au biblii și poartă discuții pe teme religioase, se constată că aceasta, dincolo de gradul ridicat de generalitate care face să nu poată fi individualizate persoanele care au purtat discuțiile respective, nu denunță o atitudine potrivnică regimului comunist, întrucât nu se referă la critici ale regimului, nu este o discuție pe teme politice, simplul fapt de a deține o biblie sau de a discuta pe teme religioase neputând fi considerat, în sine, o atitudine potrivnică regimului totalitar”.

Într-o situație identică sub acest ultim aspect, instanța (Curtea de Apel București, Secție a III-a Civilă, prin Decizia Civilă nr. 2/06.03.2007, irevocabilă) a observat că, atât timp cât afirmațiile vizau „un grup social determinat sau determinabil”, membrilor acestui grup le puteau-fi afectate drepturile și libertățile fundamentale.

De asemenea, a arătat pârâtul – intimat că la Revoluție a ieșit în stradă în primele rânduri, fiind împușcat cu 2 gloanțe în piciorul drept, fiind determinat să lupte împotriva hidrei comuniste care ne-a persecutat și sufocat, forțându-l să facă lucruri pe care nu le-ar fi făcut niciodată voit.

Procedura în fața instanței de recurs

La dosar s-au depus în conformitate cu prevederile art. 305 Cod procedură civilă înscrisuri doveditoare, adeverință, fotografii, înscris olograf de la numitul XXXXXXXXXX.

Considerentele și soluția instanței de recurs

Analizând cererea de recurs, motivele invocate, normele incidente în cauză precum și în conformitate cu prevederile art. 304¹ Cod procedură civilă, Înalta Curte constată că este fondată pentru considerentele ce vor fi expuse în cele ce urmează:

În conformitate cu prevederile art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 „lucrător al Securității este orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945 - 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”

-Înalta Curte constată că instanța de fond în mod eronat a considerat că informația despre faptul că elevii au biblia și poartă discuții pe teme religioase nu denunță o atitudine potrivnică regimului comunist și că informația referitoare la persoana care aderase la cultul religios iehovist era deja cunoscută de Securitate, fiind neutră și neputând fi considerată o critică la adresa regimului comunist sau o atitudine nepotrivnică acestui regim.

Potrivit art. 30 din Constituția RSR din 1965 alin. 2 „Oricine este liber să împărtășească sau nu o credință religioasă libertatea exercitării cultului religios este garantată. Cultele religioase se organizează și funcționează liber, Modul de organizare și funcționare a cultelor religioase este reglementat de lege”.

Însă în realitate așa cum a arătat recurentul este cunoscut că regimul comunist încerca să descurajeze și să limiteze prin toate mijloacele practicarea religiei, iar cultele nu își puteau promova mesajele nestingheriți, participanții fiind de cele mai multe ori marginalizați în societate.

Sunt pe deplin grăitoare în acest context considerațiunile făcute de iluștrii autori ai epocii comuniste [în publicația Codul penal pe înțelesul tuturor Editura Politica – București – 1988 – pag. – 306 - 307] [George Antoniu Marin Popa, Ștefan Daneș] „Atâta timp cât aceste practici (religioase n.n) nu sunt potrivnice ordinii publice și construcției socialismului, ele sunt permise de stat și se asigură libera lor exercitare. Paralel cu tolerarea cultelor religioase, statul socialist ia măsuri și pentru răspândirea cunoștințelor științifice, pentru explicarea adevăratelor cauze ale fenomenelor din natură, societate, gândire, ceea ce va duce treptat, pe măsura ridicării nivelului cultural și de cunoștință al tuturor cetățenilor, *la dispariția credințelor religioase*”.

„Acele secte religioase care s-au situat însă pe o poziție ostilă orânduirii noastre (...) și care îndeamnă pe credincioși să nu se supună legilor lor (...) nu pot fi tolerate de statul nostru, iar cei care le practică sunt susceptibili de pedepse aspre pentru nesupunerea lor”.

Prin urmare, se constată că interpretarea instanței de fond este eronată în raport cu ideologia ateistă a societății comuniste, chiar dacă în mod formal, declarativ, exista o libertate a conștiinței consacrată prin Constituția de la acea vreme, în realitate grupările religioase nu erau agreate de regimul comunist fiind suspionate de acțiuni ostile orânduirii comuniste.

-Nici împrejurarea că o persoană se arăta sceptică față de hotărârile pe care conducătorii regimului comunist să le ia la Congresul al XII – lea al PCR – nu poate fi apreciată ca fiind o informație neutră ci dimpotrivă una care denunță atitudini potrivnice regimului comunist, societatea comunistă fiind considerată una totalitară în care erau excluse părerile despre conducerea politică a țării.

Constată Înalta Curte că în cauză sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 2 lit. b) din OuG nr. 24/2008 – pârâțul intimat a furnizat informații despre atitudini sau acțiuni potrivnice regimului comunist și acestea au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Pentru ca această condiție să fie îndeplinită nu trebuie să existe o încălcare propriu-zisă a acestor drepturi, ci trebuie avut în vedere că pârâțul – intimat putea și trebuia să conștientizeze posibilele urmări ale informațiilor furnizate. În acest context nu pot fi luate în considerare susținerile pârâțului care recunoaște activitatea de furnizare a informațiilor însă le dă o altă conotație, în sensul că au fost date „în bășcălie” în bătaie de joc.

Imixtiunile în viața și conștiința persoanelor, în timpul regimului comunist, în felul în care a procedat pârâțul, încalcă dreptul la viață privată a individului, dreptul oricărei persoane de a nu expune altora aspectele cele mai intime ale ființei sale, despre elementele care privesc modul nostru de a gândi și care trebuie să rămână inaccesibile.

Temeiul de drept al hotărârii pronunțate în recurs

Față de cele arătate mai sus, constatând că instanța de fond a pronunțat o sentință nelegală și netemeinică în conformitate cu prevederile art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, se va admite recursul, se va modifica sentința atacată în sensul că se va admite acțiunea Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, constatând calitatea de colaborator al Securității, a pârâțului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Admite recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva Sentinței nr. 3647 din 30

mai 2012 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Modifică sentința recurată, în sensul că admite acțiunea formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

Constată calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe intimatul - pârât Lupșa Dorel.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 11 februarie 2014.

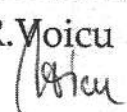
JUDECATOR,

D. Duican

JUDECATOR,

R. Voicu

JUDECATOR,

L.M. Păun

MAGISTRAT ASISTENT,

G. Vlad

Red.R.V.
Tehnored.
4 ex.

C.G.